

DM-001-001240

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Political Science : Paper - IV

(Elements of Government Machinery) (Core)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001240

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours

[Total Marks : 70

૧ M.C.Q.

૨૦

(૧) એકતંત્રી સરકારમાં સત્તાનું..... હોય છે.

- (A) વિકેન્દ્રીકરણ (B) કેન્દ્રીકરણ
(C) બહુકેન્દ્રીકરણ (D) આમાનું એકે નહીં.

(૨) એકતંત્રી સરકારમાં.....સમગ્ર રાજ્ય માટે કાયદાઓ ઘડે છે.

- (A) મધ્યસ્થ ધારાસભા (B) પ્રાદેશિક ધારાસભા
(C) સ્થાનિક ધારાસભા (D) વિશ્વ ધારાસભા

(૩) એકતંત્રી રાજ્યમાં તમામ શક્તિ અને સત્તા એક જ કેન્દ્રને સોંપવામાં આવે છે. જેની ઈચ્છા અને (અધિકાર) એજન્ડો કાનૂની રીતે તમામ વિસ્તાર ઉપર સર્વશક્તિમાન હોય છે.

- (A) પ્રા. સ્ટ્રોંગ (B) પ્રા. ડાયસી
(C) ડૉ. હર્મન ફાઈનર (D) પ્રા. ગાર્નર

(૪) 'જેના દ્વારા ઘણાં રાજ્યો વિશાળ રાજ્યનાં સભ્ય બનવા સંમત થાય તેવી સમજૂતી પર સમવાય તંત્ર રચાય છે'.

- (A) મોન્ટેસ્ક્યુ (B) ડાર્યસી
(C) સ્ટ્રોંગ (D) ગાર્નર

(૫) આર્થિક રીતે ઓછી ખર્ચાળ પદ્ધતિ છે.

- (A) સમવાયતંત્ર (B) એકતંત્ર
(C) સમૂહતંત્ર (D) આમાનું એકે નહીં.

- (૬) ઝડપી નિર્ણયો લેવાય છે, તથા તેનો ઝડપથી અમલ થાય છે.
- (A) એકતંત્ર (B) સમવાયતંત્ર
(C) સમૂહતંત્ર (D) રાષ્ટ્રતંત્ર
- (૭) સ્થાનિક સરકારનો વિકાસ રુંધાય છે.
- (A) એકતંત્ર (B) સમવાયતંત્ર
(C) સમૂહતંત્ર (D) રાષ્ટ્રતંત્ર
- (૮)તંત્રમાં યુદ્ધની શક્યતા ઓછી થાય છે.
- (A) એકતંત્ર (B) સમવાયતંત્ર
(C) સમૂહતંત્ર (D) રાષ્ટ્રતંત્ર
- (૯) કંઈ પ્રથામાં વિવિધતામાં એકતા સ્થાપી શકાય છે ?
- (A) સમવાયતંત્ર (B) એકતંત્ર
(C) કૂલીનતંત્ર (D) સમૂહતંત્ર
- (૧૦) કંઈ પ્રથા નાના પાયા પર પ્રયોગશાળા પૂરી પાડે છે અને પ્રજા રાજકીય બાબતોમાં રસ લેતી થાય છે ?
- (A) એકતંત્ર (B) સમવાયતંત્ર
(C) રાજ્યતંત્ર (D) ન્યાયતંત્ર
- (૧૧) કંઈ પ્રથા વ્યવસ્થાની રીતે ખર્ચાળ પદ્ધતિ છે ?
- (A) સમવાયતંત્ર (B) એકતંત્ર
(C) રાષ્ટ્રતંત્ર (D) સમૂહતંત્ર
- (૧૨) સમયને અનુરૂપ થઈ શકતી નથી તથા વફાદારીનો પ્રશ્ન ઉભો થઈ શકે છે.
- (A) એકતંત્ર (B) ધારાતંત્ર
(C) સમવાયતંત્ર (D) સમૂહતંત્ર
- (૧૩) SAARC.....તંત્રનું ઉદાહરણ છે ?
- (A) એકતંત્ર (B) સમવાયતંત્ર
(C) રાજ્યતંત્ર (D) સમૂહતંત્ર

(૧૪) સમૂહતંત્રમાં જોડનાર રાજ્ય પોતાની..... સત્તાનો ત્યાગ કરતું નથી.

- (A) તમામ સત્તાનો (B) સાર્વભૌમ
(C) રાજકીય (D) લશ્કરી

(૧૫) સમૂહતંત્રમાં જોડનાર રાજ્ય ક્યારે સભ્યપદ ત્યાગી શકે ?

- (A) પાંચ વર્ષ (B) દસ વર્ષ
(C) ગમે ત્યારે (D) ક્યારે નહીં

(૧૬) પહેલા અધિકાર, લોકપૃચ્છા અને રીકોલનો અધિકાર હોય તેવી લોકશાહીને લોકશાહી કહે છે.

- (A) પરોક્ષ (B) પ્રત્યક્ષ
(C) મર્યાદિત (D) અમર્યાદિત

(૧૭)લોકશાહીની સફળતા માટેની શરત છે.

- (A) રાજકીય જાગૃતિ (B) ચૂંટણી લડવાની તૈયારી
(C) હિંસક પ્રતિકાર (D) સારી સરકાર

(૧૮) 'લોકશાહી એટલે વિચાર શાસન'

- (A) મહાત્મા ગાંધી (B) જવાહરલાલ નહેરુ
(C) ડૉ. આંબેડકર (D) વિનોબા ભાવે

(૧૯) 'લોકશાહી એટલે લોકોની, લોક દ્વારા અને લોકો માટે ચાલતી સરકાર.'

- (A) સી.એફ.સ્ટ્રોંગ (C.F. Strong)
(B) અબ્રાહમ લિંકન (Abraham)
(C) લોવલ (Lowell)
(D) સીલી (Seeley)

(૨૦)લોકશાહીનો મુદ્રા લેખ છે.

- (A) સ્વતંત્રતા, સમાનતા અને ભ્રાતૃભાવ
(B) સદાચાર અને સદભાવ
(C) આદરભાવ અને વિનય
(D) અમન, શાંતિ અને આઝાદી

૨ એકતંત્રી સરકાર એટલે શું ? તેનાં લક્ષણો તથા ગુણ - દોષની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૨ સમવાયતંત્ર એટલે શું ? તેનાં લક્ષણો તથા ગુણ દોષની ચર્ચા કરો.

૩ લોકશાહી પર નિબંધ લખો. ૧૦

અથવા

૩ લોકશાહીનો અર્થ, વ્યાપ્તિ તથા લક્ષણો ચર્ચો

૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ એક) ૮

(૧) રાજકીય પક્ષના પ્રકારો

(૨) વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (W.H.O)

(બ) ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ એક) ૮

(૧) રાજકીય પક્ષના કાર્યો

(૨) યુનેસ્કો (UNESCO)

૫ ટૂંકા ઉત્તર આપો. (કોઈપણ બે) ૧૪

(૧) આર્થિક - સામાજિક સમિતિનાં કાર્યો

(૨) યુનિસ્કો - UNICEFના કાર્યો

(૩) લોકશાહીના ગુણ જણાવો.

(૪) લોકશાહીના દોષ જણાવો.

ENGLISH VERSION

1 M.C.Q.

20

- (1) In unitary government power is _____.
(A) Decentralized (B) Centralized
(C) Multi-centralized (D) None
- (2) In unitary government laws are made by _____.
(A) Central Legislature (B) Regional Legislature
(C) Local Legislature (D) World Legislature
- (3) In unitary government all power is assigned to centre. Its will and agents are legally sovereign to all area.
(A) Prof. Strong (B) Prof. Diyssee
(C) Dr. Herman Finer (D) Prof. Garner
- (4) "Federation is constructed on agreement by many states to large state ?
(A) Montesque (B) Diyssee
(C) Strong (D) Garner
- (5) It is economical system.
(A) Federation (B) Unitary system
(C) Confederation (D) None
- (6) The decisions are speedily taken and implemented.
(A) Unitary (B) Federation
(C) Confederation (D) National Machinery
- (7) The progress of local government is strained.
(A) Unitary (B) Federation
(C) Confederation (D) National Machinery

- (8) Possibility of war is less in _____.
- (A) Unitary (B) Federation
(C) Confederation (D) National Machinery
- (9) In which system unity in diversity is established ?
- (A) Federation (B) Unitary
(C) Aristocracy (D) Confederation
- (10) In which system is small-scale laboratory is provided and people take interest in political matters ?
- (A) Unitary (B) Federation
(C) State Machinery (D) Judiciary
- (11) Which system is costly ?
- (A) Federation
(B) Unitary
(C) National Machinery
(D) Confederation
- (12) It is not adjusted with time and it raises question of faithfulness.
- (A) Unitary (B) Legislative
(C) Federation (D) Confederation
- (13) SAARC is exmple of _____ system.
- (A) Unitary (B) Federation
(C) State Machinery (D) Confederation
- (14) The state joining the confederation does not leave its own _____ power.
- (A) All (B) Sovereignty
(C) Political (D) Military

- (15) When can the state joining the confederation leave its membership ?
- (A) 5 years (B) 10 years
(C) Any time (D) Never
- (16) The democracy with initiative, referendum and recall rights is _____ democracy.
- (A) Indirect (B) Direct
(C) Limited (D) Unlimited
- (17) _____ is responsible for the success of democracy.
- (A) Political vigilance
(B) Willingness of take part in election
(C) Violant-protest
(D) Good Government
- (18) "Democracy means rule of thought".
- (A) Mahatma Gandhi
(B) Jawaharlal Nehru
(C) Dr. Ambedkar
(D) Vinoba Bhave
- (19) Democracy means Government of the people by the people and for the people.
- (A) C.F. Strong (B) Abraham Lincoln
(C) Lowell (D) Seeley
- (20) _____ is motto of Democracy.
- (A) Freedom, Equality and brotherhood
(B) Sadachar and good conduct
(C) Respectness and humble
(D) Aman, piece and freedom

- 2** What is unitary government ? Discuss its characteristics and Merit-Demerits. **10**
- OR**
- 2** What is federation ? Discuss its characteristics and merit-demerits. **10**
- 3** Write an essay on "Democracy". **10**
- OR**
- 3** Discuss the meaning, definition and characteristics of democracy. **10**
- 4** (a) Write short note : (any one) **8**
- (1) Types of political parties
- (2) W.H.O.
- (b) Write short note : (any one) **8**
- (1) Functions of political party
- (2) UNESCO.
- 5** Answer briefly (any two) **14**
- (1) Functions of ECO-SOC Committee.
- (2) Functions of UNICEF.
- (3) State the merits of democracy
- (4) State the demerits of democracy.
-